

24/4/2

1-

L. ENARI

2502

Eesti õistaimede sugukondade
määramise tabelid.

Die Bestimmungstabellen der estnischen
Blütenpflanzenfamilien.

TARTU 1943

Äratrükk „Loodusuurijate Seltsi Aruannetest“ 47³⁻⁴ 1943

24/4/2

A-245121π

Eesti õistaimede sugukondade määramise tabelid.

Die Bestimmungstabellen der estnischen Blütenpflanzenfamilien.

L. Enari.

- 1. Rohttaimed 2
- Puittaimed 312
- 2. Veetaimed veesiseste või veepinnal ujuvate lehtedega 3
- Teissugused taimed 28
- 3. Vabalt vees ujuvad taimed 4
- Teissugused (veekogu põhjas juurduvad) taimed 6
- 4. Üsna väikesed veepinnal ujuvad või veesisesed juurtega taimed. Õied väga harva, õiekatteta, ühesugulised (isasõied 1 tolmukaga, emasõied 1 emakaga).

Sugukond lemliselised, *Lemnaceae*

- Teissugused taimed 5
- 5. Õied valged.

Sugukond kilbukalised, *Hydrocharitaceae*

- Õied kollased.

Sugukond vesihernelised, *Lentibulariaceae (Utricularia)*

- 6. Ujulehed olemas 7
- Ujulehed puuduvad (kõik lehed veesisesed) 14
- 7. Õied rohelised (rohekad) 8
- Õied pole rohelised 10
- 8. Õied asetsevad üksikult lehtede kaenas.

Sugukond vesitähelised, *Callitrichaceae*

- Õied õisikutes 9
- 9. Õied kerajates nuttides (isasõied isasnuttides, emasõied emasnuttides).

Sugukond jõetakjalised, *Sparganiaceae*

— Õied teisiti.

Sugukond penikeelelised, *Potamogetonaceae* (*Potamogeton*)

10. Õied kollased.

Sugukond vesiroosilised, *Nymphaeaceae* (*Nuphar*)

— Õied pole kollased 11

11. Õied roosad (mõnikord valkjasroosad), rohkearvulised, tiheidalt.

Sugukond tatralised, *Polygonaceae* (*Polygonum amphibium*)

— Õied valged 12

12. Kroonlehti 3 (6).

Sugukond kilbukalised, *Hydrocharitaceae* (*Hydrocharis*)

— Kroonlehti rohkem 13

13. Kroonlehti (tavaliselt) 5.

Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Batrachium*)

— Kroonlehti palju.

Sugukond vesiroosilised, *Nymphaeaceae* (*Nymphaea*)

14. Liitlehed (1, 2 või 3 korda sulgjad). Õied väikesed, valged, rohkearvulised, raolised, sarikõisikutes.

Sugukond sarikalised, *Umbelliferae*

— Liitlehed 15

15. Lehed lõhestumata 16

— Lehed lõhestunud 25

16. Lehed juurmised (harva üksikult varrel) 17

— Lehed varrel 19

17. Õied ühesugulised (õisiku kolmest õiest on üks emasõis ja kaks isasõit).

Sugukond teelehelised, *Plantaginaceae* (*Littorella*)

— Õied kahe- ja ühesugulised 18

18. Õiekroon liitlehine.

Sugukond kellukõielised, *Campanulaceae* (*Lobelia*)

— Õiekroon lahklehine.

Sugukond ristõielised, *Cruciferae* (*Subularia*)

19. Lehed vahelduvalt, 0,05—5 (harva rohkem) cm laiad, terveservalised või peenchambulised. Õied tavaliselt õisikutes (harvemini üksikult näivalt lehtede kaenlas).

Sugukond penikeelelised, *Potamogetonaceae*

- Lehed teisiti 20
 20. Lehed vastakad 21
 — Lehed männases 24
 21. Lehed hambulised

Sugukond näkirohulised, *Najadaceae*

- Lehed pole hambulised 22
 22. Õiekate puudub (mõnikord väga ebaselgelt olemas).
 Õied ühesugulised (isasõied 1 tolmuksaga, emasõied 1 emakaga).

Sugukond vesitähelised, *Callitrichaceae*

- Õiekate olemas 23
 23. Lehed varretud (väga väike silmapaistmatu taim).

Sugukond paksulehelised, *Crassulaceae* (*Tillaea*)

- Lehed varrelised (väike silmapaistmatu taim).

Sugukond vesipipralised, *Elatinaceae*

24. Lehti männases 3 (harva 4).

Sugukond kilbukalised, *Hydrocharitaceae* (*Elodea*)

- Lehti männases vähemalt 4.

Sugukond kuuskheinälised, *Hippuridaceae*

25. Lehed vahelduvalt, peenjägused.
 Õied valged, pikaraolised, üksikult lehtede kaenaldes.

Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Batrachium*)

- Lehed männases 26
 26. Õied üksikult varrelehtede kaenlas, rohekad või valkjad.

Sugukond kardheinälised, *Ceratophyllaceae*

- Õied männases 27
 27. Õied raotud, väikesed.

Sugukond vesikuuselised, *Halorrhagidaceae*

— Õied raolised, suuremad, valged, silmapaistvad.

Sugukond nurmenukulised, *Primulaceae* (*Hottonia*)

28. Lehed soomusjad, varakult äralangevad, üsna väikesed. Harusid (sagedasti eksikombel lehtedeks peetud) kimpudes 3—6. Õied rohekad, kellukjad, 6 tipmega, üksikult või kahekaupa. Viljad marjataolised, kerajad, valminult telliskivipunased.

Sugukond liilialised, *Liliaceae* (*Asparagus*)

- Teissugused taimed 29
29. Lehed puuduvad (mõnikord näivalt, kuna arenevad alles peale õitsemist) 30
- Lehed olemas 34
30. Lehed redutseerunud labadeta lehetuppedeks. Varred ruljad, rohelised, rohkearvulised, püstised 31
- Teissugused taimed 32
31. Õied pähikutes (viimaseid on 1 või rohkem).

Sugukond lõikheinalised, *Cyperaceae*

— Õied pole pähikutes.

Sugukond loalised, *Juncaceae* (*Juncus*)

32. Õied väga silmapaistvad, lillakasroosad (hilissügisel peale lehtede kuivamist õitsev metsistuv ilutaim).

Sugukond liilialised, *Liliaceae* (*Colchicum*)

- Õied vähe silmapaistvad 33
33. Õied kerajates nuttides (teistel rohttaimedel parasiteerivad leheroheliseta juurteta nugitaimed).

Sugukond kassitapulised, *Convolvulaceae* (*Cuscuta*)

— Õied pole kerajates nuttides (mererannataimed).

Sugukond maltsalised, *Chenopodiaceae* (*Salicornia*)

34. Lehed soomusjad (leheroheliseta nugi- ja huumustaimed) . . . 35
- Lehed pole soomusjad 38
35. Õied väga tihedalt korvõisikutes, kollased, punakad või valkjad (ainult näivalt nugi- või huumustaimed, kuna rohelised pärislehed ilmuvad peale õitsemist).

Sugukond korvõielised, *Compositae*

- Õied teisiti 36
 36. Õied aktinomorfseid (neid on võimalik mitme lõikega jagada sümmeetrilisteks osadeks).

Sugukond uibulehelised, *Pyrolaceae* (*Monotropa*)

- Õied sügomorfseid (neid on võimalik vaid ühe lõikega jagada kaheks sümmeetriliseks pooleks) 37
 37. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks).

Sugukond k ä p a l i s e d, *Orchidaceae*

- Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks).

Sugukond s o o m u k a l i s e d, *Orobanchaceae*

38. Kõik lehed juurmised 39
 — Lehed teisiti 71
 39. Lehed ümmargused, talbjad või talbjalt äraspidimunajad, pruunikaspunased, rohkete näärmetega (putukate püüdmiseks!). Õied valged, võrdlemisi väikesed, raolised, kobarates, ainult ennelõunal avatud (rabataimed).

Sugukond h u u l h e i n a l i s e d, *Droseraceae*

- Lehed teissugused 40
 40. Õied rohelised (kaasa arvatud ka pruunid) 41
 — Õied pole rohelised 46
 41. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks) 42
 — Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks) 45
 42. Õied rülgates tõlvikutes (sootaimed).

Sugukond v õ h a l i s e d, *Araceae*

- Õied teisiti 43
 43. Õied rohkeõielistes pävikutes.

Sugukond lõikheinalised, *Cyperaceae*

- Õied pole pävikutes 44
 44. Õiekate kilejas, kuiv, pruun, 6 leheline.

Sugukond loalised, *Juncaceae* (*Juncus*)

- Õiekate pole kilejas.

Sugukond r a b a k a l i s e d, *Juncaginaceae* (*Triglochin*)

45. Õied üksikult (varakevadel õitsev väike umbrohi).

Sugukond t u l i k a l i s e d, *Ranunculaceae* (*Myosurus*)

- Õied õisikutes (igihaljaste lehtedega metsataim).
Sugukond uibulehelised, *Pyrolaceae* (*Pyrola chlorantha*)
46. Õied kollased 47
— Õied pole kollased 49
47. Õied korvõisikutes.
- Sugukond korvõielised, *Compositae*
- Õied teisiti 48
48. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks).
- Sugukond liilialised, *Liliaceae* (*Gagea*)
- Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks).
Sugukond nurmenukulised, *Primulaceae* (*Primula veris*)
49. Õied valged (kaasa arvatud ka punakasvalged) 50
— Õied pole valged 63
50. Liitlehed (kolmetised) 51
— Lihtlehed 52
51. Õied üksikult (metsataim).
- Sugukond jänesekapsalised, *Oxalidaceae*
- Õied õisikutes (sootaim).
Sugukond emajuurelised, *Gentianaceae* (*Menyanthes*)
52. Õied korvõisikutes.
- Sugukond korvõielised, *Compositae*
- Õied teisiti 53
53. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks) 54
— Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks) 57
54. Õiekate liitlehine (metsataim).
- Sugukond liilialised, *Liliaceae* (*Convallaria*)
- Õiekate lahklehine 55
55. Õied ühesugulised (kaldataimed).
- Sugukond konnarahulised, *Alismataceae*
- Õied kahesugulised 56
56. Õied võrdlemisi suured, pikaraolised, rohkearvulised, kobarates (metsistuv aedilutaim).
- Sugukond liilialised, *Liliaceae* (*Ornithogalum*)
- Õied teisiti (kaldataim).
Sugukond konnarahulised, *Alismataceae*

57. Õiekroon lahklehine 58
 — Õiekroon liitlehine 60
 58. Õied üksikult (varakevadel õitsev väike umbrohi).

Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Myosurus*)

- Õied õisikutes 59
 59. Kroonlehti 4.

Sugukond ristõielised, *Cruciferae* (*Draba verna*)

- Kroonlehti 5 (igihaljaste lehtedega metsataimed).

Sugukond uibulehelised, *Pyrolaceae* (*Pyrola*)

60. Õied üksikult 61
 — Õied õisikutes 62
 61. Õiekroon peaaegu aktinomorfne (teda on võimalik mitme löikega jagada sümmeetrilisteks osadeks).

Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae* (*Limosella*)

- Õiekroon sügomorfne (teda on võimalik vaid ühe löikega jagada kaheks sümmeetriliseks pooleks).

Sugukond vesihernelised, *Lentibulariaceae* (*Pinguicula alpina*)

62. Õied ühesugulised (õisiku kolmest õiest on üks emasõis ja kaks isasõit).

Sugukond teelehelised, *Plantaginaceae* (*Littorella*)

- Õied kahesugulised.

Sugukond nurmenukulised, *Primulaceae* (*Androsace*)

63. Õied punased (kaasa arvatud roosad, violetjaspunased ja lillad) 64
 — Õied sinised 69
 64. Õied üksikult 65
 — Õied õisikutes 66
 65. Õiekroon lahklehine.

Sugukond kannikeselised, *Violaceae*

- Õiekroon liitlehine.

Sugukond vesihernelised, *Lentibulariaceae* (*Pinguicula vulgaris*)

66. Õied pikaraolised 67
 — Õied peaaegu raotud 68
 67. Õiekate lihtne (kaldataim).

Sugukond luigelilled, *Butomaceae*

- Õiekate kaheli (niidutaim).

Sugukond nurmenukulise, *Primulaceae* (*Primula farinosa*)

68. Õiekroon 4 tipmega.

Sugukond teelehelised, *Plantaginaceae* (*Plantago*)

- Õiekroon 5 tipmega

Sugukond tinajuurelised, *Plumbaginaceae*

69. Õied aktinomorfised (neid on võimalik mitme lõikega jagada jagada sümmeetrilisteks osadeks).

Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Hepatica*)

- Õied sügomorfised (neid on võimalik vaid ühe lõikega jagada kaheks sümmeetriliseks pooleks) 70
 70. Õiekroon lahklehine.

Sugukond kannikeselised, *Violaceae*

- Õiekroon liitlehine.

Sugukond vesihernelised, *Lentibulariaceae* (*Pinguicula vulgaris*).

71. Lihtlehed 72
 — Lihtlehed 231
 72. Lehed lõhestumata 73
 — Lehed lõhestunud 231
 73. Lehed ümmargused, kilpjad (s. o. lehevares kinnitub lehe keskel. Varred nõrgad, peened, roomavad, sõlmede kohalt juurduvad. Õied punakad, väheõielistes nutitaolistes sarikates.

Sugukond sarikalised, *Umbelliferae* (*Hydrocotyle*)

- Lehed teissugused 74
 74. Lehed vahelduvad 75
 — Lehed vastakad (vähemalt alumised) 172
 — Lehed männases 224
 75. Õied rohelised (kaasa arvatud ka kollakas-, violetjas- ja pruunikasrohelised ja pruunid) 76

- Õied pole rohelised 104
 76. Õied korvõisikutes.

Sugukond korvõielised, *Compositae* (*Filago*, *Gnaphalium*)

- Õied pole korvõisikutes 77
 77. Lehed lineaalsed 78
 — Lehed pole lineaalsed 93
 78. Õied ühesugulised (ainult tolmukatega või ainult emakatega).
 Hulk isasõisi ja üks emasõis ümbritsetud ühise kattega.
 Õisik 3—15 sarikakiirega (piimmahlaga taim).

Sugukond piimalillelised, *Euphorbiaceae* (*Euphorbia*)

- Õied teisiti 91
 79. Õied kerajates nuttides (isasõied isasnuttides, emasõied
 emasnuttides).

Sugukond jõetakjalised, *Sparganiaceae*

- Õied pole nuttides 80
 80. Õied kahes ruljas tõlvikus (isasõied isastõlvikus, emasõied
 emastõlvikus).

Sugukond hundinuialised, *Typhaceae*

- Õied pole tõlvikutes 81
 81. Õied pähikutes 82
 — Õied pole pähikutes 90
 82. Pähikuid 1.

Sugukond lõikheinalised, *Cyperaceae*

- Pähikuid rohkem 83
 83. Pähikud ümber õisiku peatelje väga tihedalt (peatelg pole
 seetõttu nähtav) 84
 — Pähikud hõredalt 85
 84. Varred umbsed.

Sugukond lõikheinalised, *Cyperaceae*

- Varred õõnsad.

Sugukond kõrrelised, *Gramineae*

85. Pähikud väliselt üksteisest selgesti erinevad (eraldunud isas-
 õitega isaspähikuteks ja emasõitega emaspähikuteks).

Sugukond lõikheinalised, *Cyperaceae* (*Carex*)

- Kõik pähikud ühesugused, nii isas- kui emasõitega. 86
86. Viljaajal pähikud muutuvad valgeteks villpähikuteks.
- Sugukond lõikheinalised, *Cyperaceae* (*Eriophorum*)
- Pähikud teisiti 87
87. Õisiku alusel kandleht.
- Sugukond lõikheinalised, *Cyperaceae*
- Õisiku alusel pole kandlehte 88
88. Varred 3-kandilised (harva ruljad), umbsed, sõlmedeta, karedad või siledad. Sigimik (ja vili) ümbritsetud põisikuga, millest ulatuvad välja ainult emakasuudmed.
- Sugukond lõikheinalised, *Cyperaceae* (*Carex*)
- Teissugused taimed.
- Sugukond kõrrelised, *Gramineae*
89. Lehed karvased.
- Sugukond loalised, *Juncaceae* (*Luzula*)
- Lehed paljad 90
90. Õiekate kilejas, kuiv, pruun, 6 leheline.
- Sugukond loalised, *Juncaceae* (*Juncus*)
- Õiekate teisiti 91
91. Õied peaaegu raotud (mererannataimed, tulnukad).
- Sugukond maltsalised, *Chenopodiaceae*
- Õied pikaraolised 92
92. Õite katelehed õieraagude alusel (rabataim).
- Sugukond rabakalised, *Juncaginaceae* (*Scheuchzeria*)
- Õite katelehed õite alusel (niidutaim).
- Sugukond linalehikulised, *Santalaceae*
93. Lehed süstjad (kaasa arvatud ka pikliksüstjad ja munajasüstjad) 94
- Lehed pole süstjad 97
94. Õied ühesugulised (ainult tolmukatega või ainult emakatega). Hulk isasõisi ja üks emasõis ümbritsetud ühise kattega. Õisik 3—15 sarikakiirega (piimmahlaga taimed).
- Sugukond piimalillelised, *Euphorbiaceae* (*Euphorbia*)

- Õied teisiti 95
95. Õied pikaraolised.
- Sugukond tatralised, *Polygonaceae* (*Rumex*)
- Õied peaaegu raotud 96
96. Lehed tõriga.
- Sugukond tatralised, *Polygonaceae* (*Polygonum*)
- Lehed tõrita.
- Sugukond maltsalised, *Chenopodiaceae*
97. Lehed munajad (kaasa arvatud ka südajasmunajad ja rombjasmunajad) 98
- Lehed pole munajad 102
98. Õied ühesugulised (ainult tolmukatega või ainult emakatega). Hulk isasõisi ja üks emasõis ümbritsetud ühise kattega. Õisik 3—15 sarikakiirega (piimmahlaga taimed).
- Sugukond piimalillelised, *Euphorbiaceae* (*Euphorbia*)
- Õied teisiti 99
99. Õied pikaraolised.
- Sugukond tatralised, *Polygonaceae* (*Rumex*)
- Õied peaaegu raotud 100
100. Lehed hambulised (mõnikord üsna hõredalt).
- Sugukond maltsalised, *Chenopodiaceae* (*Chenopodium*)
- Lehed terveservalised 101
101. Lehed väga tihedalt valgejahused (mererannataim).
- Sugukond maltsalised, *Chenopodiaceae* (*Obione*)
- Lehed pole jahused (tulnukad).
- Sugukond rebasheinälised, *Amaranthaceae*
102. Lehed ümmargused (ümmarguselt neerjad), täkilised, kollakasrohelist. Õied väikesed, 4-tised, rohkearvulised, kollakasrohelistest kõrglehtedest ümbritsetud (metsataim).
- Sugukond kivirikulised, *Saxifragaceae* (*Chrysosplenium*)
- Lehed kolmnurksed (kaasa arvatud ka südajaskolmnurksed) 103
103. Õied raolised.
- Sugukond tatralised, *Polygonaceae* (*Polygonum*)
- Õied peaaegu raotud.
- Sugukond maltsalised, *Chenopodiaceae*

104. Õied kollased 105
 — Õied pole kollased 122
 105. Õied korvõisikutes.

Sugukond korvõielised *Compositae*

- Õied pole korvõisikutes 106
 106. Õied väikesed, väga rohkearvulised, kerajates ebasarikõisikutes. Lehed piklikud või elliptilised, 0,15—0,25 cm laiad, paljad, üsna kollakasrohelised.

Sugukond nelgilised, *Caryophyllaceae* (*Herniaria*)

- Õied teisiti 107
 107. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks) 108
 — Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks) 112
 108. Õied sügomorfsed (neid on ainult ühe lõikega võimalik jagada kaheks sümmeetriliseks pooleks). Õisikud 3—10-õielised, lehtede kaenaldes. Seemned viljade valmides (ka puudutades) laiali paiskuvad.

Sugukond lemmaltsalised, *Balsaminaceae*

- Õied teisiti 109
 109. Õiekatte lehti 4 (kevadel õitsev metsataim).

Sugukond kivirikulised, *Saxifragaceae* (*Chrysosplenium*)

- Õiekatte lehti rohkem 110
 110. Õiekatte lehti 5 (sootaim).

Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Caltha*)

- Õiekatte lehti 6 111
 111. Õisi 1 (varakevadel õitsev metsistuv aedilutaim).

Sugukond liilialised, *Liliaceae* (*Tulipa*)

- Õisi vähemalt 2 (sootaim).

Sugukond võhumõõgalised, *Iridaceae* (*Iris pseudacorus*)

112. Õied sügomorfsed (neid on võimalik ainult ühe lõikega jagada kaheks sümmeetriliseks pooleks). Õisikud 3—10 õielised, lehtede kaenlas. Seemned viljade valmides (ka puudutades) laiali paiskuvad.

Sugukond lemmaltsalised, *Balsaminaceae*

- Õied teisiti 113
 113. Õiekroon liitlehine.

Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae*

- Öiekroon lahklehine 114
114. Öied raotud, väikesed, 1—5-kaupa, ainult keskpäeval päikese paistel avatud. Tupplehti ainult 2 (kokkukasvanud või vabad). Lehed pikliktalbjad, või äraspidimunajad, kuni (1,5) cm laiad, paljad, lihavad, läikivad.

Sugukond portulakilised, *Portulacaceae* (*Portulaca*)

- Öied teissugused 115
115. Öied aktinomorfised (neid on võimalik mitme löikega jagada sümmeetrilisteks osateks) 116
- Öied sügomorfised (neid on võimalik vaid ühe löikega jagada kaheks sümmeetriliseks pooleks) 121
116. Kroonlehti 4 117
- Kroonlehti vähemalt 5 119
117. Tolmukaid 6.

Sugukond ristõielised, *Cruciferae*

- Tolmukaid vähemalt 8 118
118. Öied väikesed, rohkearvulised, üsna lühiraolised, kobarates, lõhnatud. Lehed 0,5—1,5 cm laiad, varretud, paljad, karvadeta.

Sugukond reseedalised, *Resedaceae* (*Reseda luteola*)

- Öied teisiti.

Sugukond pajulillelised, *Onagraceae* (*Oenothera*)

119. Öisi varrel 1, 2 või 3 (väga harva rohkem). Öieraod tihedalt pruunide käharkarvadega. Lehed süstjad või veidi mõlajad, 0,1—0,6 cm laiad (soorabade taim).

Sugukond kivirikulised, *Saxifragaceae* (*Saxifraga hirculus*)

- Öied teisiti 120
120. Öied peaaegu raotud, 3- kuni 6-kaupa koos (lihakate lehtedega kuivade asupaikade taim).

Sugukond paksulehelised, *Crassulaceae* (*Sedum acre*)

- Öied raolised.

Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae*

121. Öied õisikuis, rohkearvulised.

Sugukond reseedalised, *Resedaceae* (*Reseda luteola*)

- Öied üksikult lehtede kaenlas.

Sugukond kannikeselised, *Violaceae*

122. Õied valged (kaasa arvatud ka rohekas-, kollakas-, punakas- ja sinakasvalged) 123
 — Õied pole valged 140
 123. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks) 124
 — Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks) 127
 124. Õied sügomorfsed (neid on võimalik ainult ühe lõikega jagada kaheks sümmeetriliseks pooleks).

Sugukond k ä p a l i s e d, *Orchidaceae*

- Õied aktinomorfsed (neid on võimalik mitme lõikega jagada sümmeetrilisteks osadeks) 125
 125. Õiekate lahklehine.

Sugukond l i i l i a l i s e d, *Liliaceae*

- Õiekate liitleheline 126
 126. Õiekatte lehti 5 (juhuslikult metsistuv kultuurtaim).

Sugukond t a t r a l i s e d, *Polygonaceae*

- Õiekatte lehti 6.

Sugukond l i i l i a l i s e d, *Liliaceae*

127. Õied väga tihedates õisikutes 128
 — Õied teisiti 129
 128. Õisikud (pead) laiusest palju pikemad. Alumised lehed süda- jasmunajad, kuni 5 cm laiad, paljad või hõredakarvalised.

Sugukond k e l l u k õ i e l i s e d, *Campanulaceae* (*Phyteuma*)

- Õisikud (korvõisikud) pole laiusest palju pikemad.

Sugukond k o r v õ i e l i s e d, *Compositae*

129. Õiekroon lahklehine 130
 — Õiekroon liitlehine 135
 130. Õied sügomorfsed (neid on võimalik vaid ühe lõikega jagada kaheks sümmeetriliseks pooleks).

Sugukond k a n n i k e s e l i s e d, *Violaceae*

- Õied aktinomorfsed (neid on võimalik mitme lõikega jagada sümmeetrilisteks osadeks) 131
 131. Kroonlehti 4.

Sugukond r i s t õ i e l i s e d, *Cruciferae*

- Kroonlehti vähemalt 5 132
 132. Kroonlehti tavaliselt 7 (metsataim).

Sugukond n u r m e n u k u l i s e d, *Primulaceae* (*Trientalis*)

- Kroonlehti 5 133
 133. Lehed nahkjad (metsataim).

Sugukond uibulehelised, *Pyrolaceae*

- Lehed pole nahkjad 134
 134. Lehed lihakad, ruljad (kuivade asupaikade taim).

Sugukond paksulehelised, *Crassulaceae* (*Sedum album*)

- Lehed pole lihakad (niidutaimed).

Sugukond kivirikulised, *Saxifragaceae*

135. Õied väga väikesed, raotud, üksikult lehtede kaenlades. Lehed ümmarmunajad, 0,15—0,25 cm laiad, paljad (väga väike silmapaistmatu taim jäätmaadel ja põldudel).

Sugukond nurmenukulised, *Primulaceae* (*Centunculus*)

- Õied teisiti 136
 136. Õied väikesed, raolised, rohkearvulised, õisikuis. Lehed suuremalt osalt juurmised, mõlajad, 0,5—2 cm laiad.

Sugukond nurmenukulised, *Primulaceae* (*Samolus*)

- Õied teisiti 137
 137. Lehed kolmnurksed (ronitaimed).

Sugukond kassitapulised, *Convolvulaceae*

- Lehed pole kolmnurksed 138
 138. Viljad rohkete ogadega kaetud, suured (prahipaikade taim).

Sugukond maavitsalised, *Solanaceae* (*Datura*)

- Viljad ogadeta 139
 139. Õied peaaegu raotud.

Sugukond karelehelised, *Boraginaceae* (*Lithospermum*)

- Õied raolised.

Sugukond maavitsalised, *Solanaceae* (*Solanum nigrum*)

140. Õied punased (kaasa arvatud ka roosad, violetjaspunased ja lillad) 141
 — Õied sinised 161
 141. Õied korvõisikutes.

Sugukond korvõielised, *Compositae*

- Õied pole korvõisikutes 142
 142. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks) 143

- Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks) 149
143. Õied ilusalt tumepurpurpunased (amarantpunased), väikesed. Õisikud väga rohkeõielised, pikad, rippuvad (juhuslikult prahipaikadel esinev aedilutaim).
- Sugukond rebasheinälised, *Amaranthaceae*
- Õied teisiti 144
144. Õied sügomorfsed (neid on võimalik ainult ühe lõikega jagada kaheks sümmeetriliseks pooleks) 145
- Õied aktinomorfsed (neid on võimalik mitme lõikega jagada sümmeetrilisteks osadeks) 146
145. Üks õiekatte leht moodustab allapoole suunatud 2- või 3-hõlmalise huule.
- Sugukond käpalised, *Orchidaceae*
- Ükski õiekatte leht ei moodusta hõlmalist huult.
- Sugukond võhumõõgalised, *Iridaceae* (*Gladiolus*)
146. Õiekate lahklehine 147
- Õiekate liitlehine 148
147. Õiekatte lehti 4 (valge piimmahlaga üheaastane taim).
- Sugukond magunalised, *Papaveraceae* (*Papaver somniferum*)
- Õiekatte lehti 6.
- Sugukond liilialised, *Liliaceae*
148. Õiekatte tipmeid 5 (6).
- Sugukond tatralised, *Polygonaceae*
- Õiekatte tipmeid 3 (metsataim).
- Sugukond metspipralised, *Aristolochiaceae*
149. Õiekroon lahklehine 150
- Õiekroon liitlehine 157
150. Õiekroon aktinomorfne (teda on võimalik mitme lõikega jagada sümmeetrilisteks osadeks) 151
- Õiekroon sügomorfne (teda on võimalik ainult ühe lõikega jagada kaheks sümmeetriliseks osaks) 155
151. Kroonlehti 4 152
- Kroonlehti vähemalt 5 154
152. Tupplehti 2 (valge piimmahlaga üheaastane taim).
- Sugukond magunalised, *Papaveraceae* (*Papaver somniferum*)

- Tupplehti 4 153
153. Tolmukaid 6.

Sugukond ristõielised, *Cruciferae*

- Tolmukaid 8.

Sugukond pajulillelised, *Onagraceae* (*Chamaenerion*)

154. Kroonlehti 5 (kuivade männi- ja segametsade taim nahkjate igihaljaste lehtedega).

Sugukond uibulehelised, *Pyrolaceae*

- Kroonlehti tavaliselt 6 (tihedate lihakate lehtede kodarikku-
dega kuivade asupaikade taim).

Sugukond paksulehelised, *Crassulaceae* (*Sempervivum*)

155. Tupplehtedest 3 kroonlehtedetaolised, kroonjad. Õied väike-
sed, üsna rohkearvulised, raolised, kobaras.

Sugukond vahulillelised, *Polygalaceae*

- Tupplehed ei ole kroonlehtedetaolised 156
156. Kroonlehti 4.

Sugukond pajulillelised, *Onagraceae*

- Kroonlehti 5.

Sugukond kannikeselised, *Violaceae*

157. Õied korvõisikutes.

Sugukond korvõielised, *Compositae*

- Õied pole korvõisikutes 158
158. Õied aktinomorfsed (neid on võimalik mitme lõikega jagada
sümmeetrilisteks osadeks). Lehed tavaliselt (kuid mitte alati)
karedakarvalised.

Sugukond karelehelised, *Boraginaceae*

- Õied sügomorfsed (neid on võimalik vaid ühe lõikega jagada
kaheks sümmeetriliseks pooleks) 159
159. Õied 1 kannusega.

Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae*

- Õied kannusteta 160
160. Õied ainult algul roosad (hiljemini taevasinised), raolised,

rohkearvulised, ebasarikates. Lehed pikliksüstjad, kuni 1,5 (2) cm laiad, karedakarvalised.

Sugukond karelehelised, *Boraginaceae* (*Echium*)

— Õied teisiti.

Sugukond maavitsalised, *Solanaceae* (*Hyoscyamus*)

161. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks) 162
 — Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks) 163
 162. Õiekatte lehti 6 (niidutaim).

Sugukond võhumõõgalised, *Iridaceae* (*Iris sibirica*)

— Õiekatte lehti 3, 1 väiksem ja 2 suuremat (väga haruldane tulnukas).

Sugukond kommeliinilised, *Commelinaceae*

163. Õiekroon lahklehine 164
 — Õiekroon liitlehine 167
 164. Õied aktinomorfed (juhuslikult metsistuv kultuurtaim).

Sugukond linalised, *Linaceae* (*Linum usitatissimum*)

- Õied sügomorfed 165
 165. Tupplehtedest 3 kroonlehtedetaolised, kroonjad. Õied väikesed, üsna rohkearvulised, raolised, kobaras.

Sugukond vahulillelised, *Polygalaceae*

- Õied teissugused 166
 166. Kroonlehti 3, 1 väiksem ja 2 suuremat (väga haruldane tulnukas).

Sugukond kommeliinilised, *Commelinaceae*

— Kroonlehti 5.

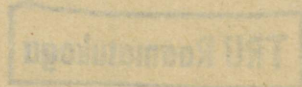
Sugukond kannikeselised, *Violaceae*

167. Õied õisikus väga tihedalt (korvõisikutes, nuttides) 168
 — Õied õisikus hõredamalt 170
 168. Õisikuid tavaliselt palju.

Sugukond korvõielised, *Compositae*

- Õisikuid 1 169
 169. Juurmised lehed mõlajad, 0,7—2,5 cm laiad, varrelehtedest märgatavalt suuremad. Kroon liitlehine, 5 tipmega, tavaliselt sügomorfne (haruldane tulnukas).

Sugukond keraslillelised, *Globulariaceae*

- Lehed (peamiselt varre alusel), lineaalsüstjad või lineaal-piklikud, kuni 0,5 (harva rohkem) cm laiad.
- Sugukond kellukõielised, *Campanulaceae* (*Jasione*)
170. Öiekroon sügomorfne (teda on võimalik ainult ühe lõikega jagada kaheks sümmeetriliseks pooleks). Öied ainult hiljemini taevasinised (algul roosad). Lehed pikliksüstjad, kuni 1,5 (2) cm laiad, karedakarvalised.
- Sugukond karelehelised, *Boraginaceae* (*Echium*)
- Öiekroon aktinomorfne (teda on võimalik mitme lõikega jagada sümmeetrilisteks osadeks) 171
171. Öiekroon kellukjas.
- Sugukond kellukõielised, *Campanulaceae* (*Campanula*)
- Öiekroon pole kellukjas.
- Sugukond karelehelised, *Boraginaceae*
172. Öied rohelised 173
- Öied pole rohelised 181
173. Öied üksikult lehtede kaenlas, üsna väikesed, raotud . . . 174
- Öied teisiti 175
174. Öiekate peaaegu puudub.
- Sugukond vesitähelised, *Callitrichaceae*
- Öiekate olemas (koosneb tupest ja 6 äralangevast kroonlehest).
- Sugukond kukesabalised, *Lythraceae* (*Peplis*)
175. Öiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks) . . . 176
- Öiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks) 179
176. Lehed elliptilised, munajad või pikliksüstjad, hambulised, rohkete kõrvekarvadega. Öied ühesugulised (ainult tolmukatega või ainult emakatega.)
- Sugukond nõgeselised, *Urticaceae*
- Lehed teissugused 177
177. Öied ühesugulised (ainult tolmukatega või ainult emakatega). Öisikud rohkeõielised, lehtede kaenlas.
- Sugukond piimalillelised, *Euphorbiaceae* (*Mercurialis*)
- Öied kahesugulised (tolmukatega ja emakatega) 178
178. Öied aktinomorfsed (neid on võimalik mitme lõikega jagada sümmeetrilisteks osadeks).
- Sugukond nelgilised, *Caryophyllaceae*

- Õied sügomorfsed (neid on võimalik vaid ühe lõikega jagada kaheks sümmeetriliseks pooleks).

Sugukond k ä p a l i s e d, *Orchidaceae*

179. Õiekroon liitleheline.

Sugukond m a i l a s e l i s e d, *Scrophulariaceae* (*Scrophularia*)

- Õiekroon lahklehine 180
180. Õied väga rohkearvulised, õisikus, tihedalt. Lehed munajad, piklikud või süstjad. 1,5—3,5 (harva rohkem) cm laiad, lihavad.

Sugukond p a k s u l e h e l i s e d, *Crassulaceae* (*Sedum*)

- Teissugused taimed.

Sugukond n e l g i l i s e d, *Caryophyllaceae*

181. Õied kollased (kaasa arvatud ka kollakaspruunid) 182
- Õied pole kollased 192
182. Õied raotud, väikesed, 1—5-kaupa, ainult keskpäeval päikese-
paistel avatud. Tupplehti ainult 2 (kokkukasvanud või
vabad). Lehed pikliktalbjad või äraspidimunajad, kuni 1 (1,5)
cm laiad, paljad, lihavad, läikivad.

Sugukond p o r t u l a k i l i s e d, *Portulacaceae* (*Portulaca*)

- Õied teissugused 183
183. Õied korvõisikutes (märgade asupaikade taim, kaldataim).

Sugukond k o r v õ i e l i s e d, *Compositae* (*Bidens*)

- Õied teisiti 184
184. Õiekroon lahklehine (mõnikord peaaegu lahklehine) 185
- Õiekroon liitleheline 189
185. Kroonlehti 6 (märgade asupaikade taim).

Sugukond n u r m e n u k u l i s e d, *Primulaceae* (*Lysimachia
thyrsiflora*)

- Kroonlehti 5 186
186. Õietupp 3-leheline (kuivade asupaikade poolpöösas).

Sugukond k u l d k a n n i l i s e d, *Cistaceae*

- Õietupp 5-leheline 187
187. Õied üksikult lehtede kaenlades.

Sugukond n u r m e n u k u l i s e d, *Primulaceae* (*Lysimachia
nummularia*)

- Õied õisikutes 188
188. Tolmukaid 5.

Sugukond nurmenukulised, *Primulaceae* (*Lysimachia vulgaris*)

- Tolmukaid vähemalt 15.

Sugukond naistepunalised, *Guttiferae*

189. Õietupp 4 hambaga.

Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae*

- Õietupp 5 hambaga 190
190. Õied üksikult varrelehtede kaenas.

Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae* (*Mimulus*)

- Õied pole üksikult 191
191. Õiekroon pole selgesti kahehuuleline. Lehed südajasümmargused või südajasmunajad, 4—8 (10) cm laiad pehme karvalised.

Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae* (*Scrophularia vernalis*)

- Õiekroon selgesti kahehuuleline.

Sugukond huulõielised, *Labiatae*

192. Õied valged (kaasa arvatud ka kollakas-, punakas- ja sinakas-valged) 193
— Õied pole valged 206
193. Õied korvõisikutes (üheaastane aiaumbrohi).

Sugukond korvõielised, *Compositae* (*Galinsoga*)

- Õied teisiti 194
194. Õiekate lihtne (mererannataim).

Sugukond nurmenukulised, *Primulaceae* (*Glaux*)

- Õiekate kaheli 195
195. Õiekroon lahklehine 196
— Õiekroon liitlehine 202
196. Kroonlehti 2 (harva 3) 197
— Kroonlehti vähemalt 4 198
197. Õisikud 2- või 3-õielised (märgade asupaikade taim).

Sugukond portulakilised, *Portulacaceae* (*Montia*)

- Õisikud rohkemaõielised (metsataim).

Sugukond pajulillelised, *Onagraceae* (*Circaea*)

198. Kroonlehti 4 199
 — Kroonlehti rohkem 200
 199. Õied raotud, üksikult varrelehtede kaenlas (väike silmapaist-
 matu kaldataim).

Sugukond paksulehelised, *Crassulaceae* (*Tillaea*)

- Õied teisiti.

Sugukond linalised, *Linaceae* (*Radiola*)

200. Kroonlehti 6 (märgade asupaikade taim).

Sugukond kukesabalised, *Lythraceae* (*Peplis*)

- Kroonlehti 5 201
 201. Kroonlehed alusel kollased, väikesed. Lehed äraspidimunajad
 või süstjad, kuni 0,2 (0,4) cm laiad, varretud (niidutaim).

Sugukond linalised, *Linaceae* (*Linum catharticum*)

- Kroonlehed pole alusel kollased.

Sugukond nelgilised, *Caryophyllaceae*

202. Õiekroon aktinomorfne (teda on võimalik mitme löike abil
 jagada sümmeetrilisteks osadeks) 203
 — Õiekroon sügomorfne (teda on võimalik vaid ühe löike abil
 jagada kaheks sümmeetriliseks osaks) 204
 203. Õied võrdlemisi väikesed, vähemalt 5- (3) õielistes lehekaen-
 lastes õisikutest. Lehed südajad, südajasmunajad või munajad,
 2—5 (harva rohkem) cm laiad.

Sugukond angervarrelised, *Asclepiadaceae*

- Õied teisiti.

Sugukond emajuurelised, *Gentianaceae*

204. Õietupp peaaegu puudub.

Sugukond palderjanilised, *Valerianaceae* (*Valerianella*)

- Õietupp hästimärgatav 205
 205. Õietupp 4 tipmega.

Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae*

- Õietupp vähemalt 5 tipmega.

Sugukond huulõielised, *Labiatae*

206. Õied punased (kaasa arvatud ka roosad, violetjaspunased ja lillad) 207
 — Õied sinised 218
 207. Õied väheõielistes lihtsarikates, raolised, 4-tised. Kate (sarika alusel) 4-leheline, valge, kroonlehtede taoline.

Sugukond kontpuulised, *Cornaceae* (*Cornus suecica*)

- Õied teisiti 208
 208. Õiekate lihtne (metsataim).

Sugukond metspiralised, *Aristolochiaceae*

- Õiekate kaheli 209
 209. Õiekroon lahklehine (mõnikord peaaegu lahklehine) 210
 — Õiekroon liitlehine 213
 210. Kroonlehti 4.

Sugukond pajulillelised, *Onagraceae* (*Epilobium*)

- Kroonlehti rohkem 211
 211. Kroonlehti 6.

Sugukond kukesabalised, *Lythraceae* (*Lythrum*)

- Kroonlehti 5 212
 212. Õied telliskivipunased, pikaraolised, üksikult varrelehtede kaenlas. Lehed munajad, 0,3—0,9 (1.2) cm laiad, varretud paljad (haruldane umbrohi).

Sugukond nurmenukulised, *Primulaceae* (*Anagallis*)

- Õied teissugused.

Sugukond nelgilised, *Caryophyllaceae*

213. Õied kerajates nuttides (haruldane raudteetulnukas).

Sugukond teelehelised, *Plantaginaceae* (*Plantago indica*)

- Õied teisiti 214
 214. Õied korvõisikutes (üheaastane aiaumbrohi).

Sugukond korvõielised, *Compositae* (*Galinsoga*)

- Õied teisiti 215
 215. Õied aktinomorfsed (neid on võimalik mitme lõike abil jagada sümmeetrilisteks osateks).

Sugukond emajuurelised, *Gentianaceae*

- Õied sügomorfsed (neid on võimalik vaid ühe lõikega jagada kaheks sümmeetriliseks osaks) 216
216. Õietupp 4 tipmega.
- Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae*
- Õietupp 5 tipmega 217
217. Õied üksikult lehtede kaenlas, pikaraolised.
- Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae* (*Linaria minor*)
- Õied vähemalt 2 õielistes õsikutes.
- Sugukond huulõielised, *Labiatae*
218. Õiekroon lahklehine (igihaljaste lehtedega kevadel õitsev poolpõõsas).
- Sugukond koerakoolulised, *Apocynaceae*
- Õiekroon liitlehine 219
219. Õied tihedalt nutitaolistes õisikutes.
- Sugukond uniohakalised, *Dipsacaceae* (*Succisa*)
- Õied teisiti 220
220. Õiekroon aktinomorfne (teda on võimalik mitmelõikega jagada sümmeetrilisteks osateks).
- Sugukond emajuurelised, *Gentianaceae*
- Õiekroon sügomorfne (teda on võimalik vaid ühe lõike abil jagada kaheks sümmeetriliseks osaks) 221
221. Õietupp 2 hambaga.
- Sugukond huulõielised, *Labiatae* (*Scutellaria*)
- Õietupp vähemalt 4 hambaga 222
222. Õietupp 4 hambaga.
- Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae*
- Õietupp 5 hambaga 223
223. Õied paljuõielistes tihedates lehekaenlates kobarates.
- Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae* (*Veronica teucrium*)
- Õied teisiti.

Sugukond huulõielised, *Labiatae*

224. Lehti männases 3 172
 — Lehti männases vähemalt 4 225
 225. Õied rohelised 226
 — Õied pole rohelised 228
 226. Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks).

Sugukond madaralised, *Rubiaceae*

- Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks) 227
 227. Õied suured (metsataim).

Sugukond liilialised, *Liliaceae* (*Paris*)

- Õied väikesed (kaldataim).

Sugukond kuuskeheinalised, *Hippuridaceae*

228. Õied kollased.

Sugukond madaralised, *Rubiaceae* (*Galium*)

- Õied pole kollased 229
 229. Õied punased (metsistuv aedilutaim).

Sugukond liilialised, *Liliaceae* (*Lilium martagon*)

- Õied valged 230
 230. Õiekroon liitlehine.

Sugukond madaralised, *Rubiaceae*

- Õiekroon lahklehine.

Sugukond nelgilised, *Caryophyllaceae* (*Spergula*)

231. Lehed vahelduvad 232
 — Lehed pole vahelduvad 299
 232. Lehed nahkjad, igihaljad, paljad, läikivad, 5 hõlmaga. Õied rohelised, rohkearvulised, õisikuis, väga harva.

Sugukond araalialised, *Araliaceae*

- Lehed teissugused 233
 233. Õied rohelised 234
 — Õied pole rohelised 238
 234. Õied korvõisikutes.

Sugukond korvõielised, *Compositae*

- Õied teisiti 235
 235. Õied sarikõisikutes.

Sugukond sarikalised, *Umbelliferae*

- Öied teisiti 236
236. Lehed sõrmjalt lõhestunud, 3—11 (13) hõlmaga, kollakasrohelised. Öied 4 tupphega ja 4 välistupphega. väga rohekarvulised.
- Sugukond roosõielised, *Rosaceae* (*Alchemilla*)
- Lehed teisiti 237
237. Öiekatte lehti 4.
- Sugukond ristõielised, *Cruciferae*
- Öiekatte lehti tavaliselt 5 (harva vähem).
- Sugukond maltsalised, *Chenopodiaceae*
238. Öied kollased 239
- Öied pole kollased 256
239. Öied sarikõisikutes.
- Sugukond sarikalised, *Umbelliferae*
- Öied teisiti 240
240. Öied korvõisikutes.
- Sugukond korvõielised, *Compositae*
- Öied teisiti 241
241. Öiekatte lehed üsna varakult äralangevad (õied seetõttu ainult tolmukatega ja emakatega). Öied väikesed, õisikus väga rohkearvuliselt.
- Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Thalictrum*)
- Öiekatte lehed ei lange varakult ära 242
242. Öiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks) 243
- Öiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks) 244
243. Öiekatte lehti 4 (kollase piimmahlaga mitmeaastane taim).
- Sugukond magunalised, *Papaveraceae* (*Chelidonium*)
- Öiekatte lehti vähemalt 5.
- Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae*
244. Öiekroon liblikjas (so. koosneb ühest suuremast kroonlehest, purjest, kahest külgmisest kroonlehest, tiibadest ja kahest kokkukasvanud kroonlehest, laevukesest).
- Sugukond liblikõielised, *Leguminosae*
- Öiekroon pole liblikjas 245
245. Öiekroon liitlehine 246

- Õiekroon lahklehine 247
 246. Õiekroon kahehuuleline (sootaim).

Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae* (*Pedicularis*)

- Õiekroon pole kahehuuleline.

Sugukond maavitsalised, *Solanaceae*

247. Kroonlehti 4 248
 — Kroonlehti vähemalt 5 250
 248. Tupplehti 2 (kollase piimmahlaga mitmeaastane taim).

Sugukond magunalised *Papaveraceae* (*Chelidonium*).

- Tupplehti 4 249
 249. Peale tupplehtede veel 4 tupest väiksemat välistupplehte.
 Juurmised lehed tavaliselt kolmetised (harva üksikud nelja-
 tised või viietised).

Sugukond roosõielised, *Rosaceae* (*Potentilla erecta*)

- Välistupplehed puuduvad.

Sugukond ristõielised, *Cruciferae*

250. Kroonlehti 5 251
 — Kroonlehti vähemalt 6 255
 251. Lehed kolmetised 252
 — Lehed pole kolmetised 253
 252. Tolmukaid 10 (juhuslikud umbrohud).

Sugukond jänesekapsalised, *Oxalidaceae*

- Tolmukaid vähemalt 15.

Sugukond roosõielised, *Rosaceae* (*Potentilla*)

253. Lehed sõrmjad (neljatised, viietised, kuuetised või seitsme-
 tised. Õietupp tupplehtedest tavaliselt väiksemate välistupp-
 lehtedega).

Sugukond roosõielised, *Rosaceae* (*Potentilla*).

- Teissugused taimed 254
 254. Tupplehed äralangevad.

Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Ranunculus*).

- Tupplehed ei lange ära.

Sugukond roosõielised, *Rosaceae*

255. Kroonlehti 6 (tulnukas).

Sugukond reseedalised, *Resedaceae* (*Reseda lutea*)

— Kroonlehti vähemalt 10.

Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Trollius*)

256. Õied valged 257
 — Õied pole valged 273
 257. Iga õies 5 tipust haakjalt tagasikäändunud kannusega.

Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Aquilegia*)

- Õied kannusteta 258
 258. Õied väikesed, lühiraolised. tihedalt nutitaolistes õisikutes. Lehed peamiselt varre alusele koondunud, sõrmjalt lõhestunud, 3—5 hõlmaga, paljad, läikivad (metsataim).

Sugukond sarikalised, *Umbelliferae* (*Sanicula*)

- Õied teisiti 259
 259. Õied sarikõisikutes.

Sugukond sarikalised, *Umbelliferae*

- Õied pole sarikõisikutes 260
 260. Õied korvõisikutes.

Sugukond korvõielised, *Compositae*

- Õied teisiti 261
 261. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks).

Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae*

- Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks) 262
 262. Õiekroon liblikjas (s. o. koosneb ühest suuremast kroonlehest, purjest, kahest külgmisest kroonlehest, tiibadest ja kahest kokkukasvanud kroonlehest, laevukesest).

Sugukond liblikõielised, *Leguminosae*

- Õiekroon pole liblikjas 263
 263. Õiekroon lahklehine 264
 — Õiekroon liitlehine 271
 264. Kroonlehti 4 265
 — Kroonlehti vähemalt 5 266
 265. Tuppelhed üsna varakult äralangevad (metsataim).

Sugukond tulikalised. *Ranunculaceae* (*Actaea*)

- Tuppelhed ei lange varakult ära.

Sugukond ristõielised, *Cruciferae*

266. Lihtlehed 269
 — Lihtlehed 267
267. Lehed kolmetised.
 Sugukond roosõielised, *Rosaceae*
 — Lehed pole kolmetised 268
268. Õied 5 tipust haakjalt tagasi käärdunud kannusega.
 Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae*
 — Õied kannusteta.
 Sugukond roosõielised, *Rosaceae*
269. Õisi 1 (rabataim).
 Sugukond roosõielised, *Rosaceae* (*Rubus chamaemorus*)
 — Õisi rohkem 270
270. Peale tupe veel 3 lehest koosnev välistupp (prahipaikade taimed).
 Sugukond kassinaerilised, *Malvaceae* (*Malva*)
 — Tupp välistupeta.
 Sugukond kivirikulised, *Saxifragaceae* (*Saxifraga*)
271. Lehed kolmetised (sootaim).
 Sugukond emajuurelised, *Gentianaceae* (*Menyanthes*)
 — Lehed pole kolmetised 272
272. Õied ühesugulised (ronitaim).
 Sugukond kõrvitsalised, *Cucurbitaceae* (*Bryonia*)
 — Õied kahesugulised.
 Sugukond maavitsalised, *Solanaceae*
273. Õied punased (kaasa arvatud ka roosad, violetjaspunased ja lillad) 274
 — Õied sinised 293
274. Õied väikesed, lühiraolised, tihedalt nutitaolistes õisikutes. Lehed paemiselt varre alusele koondunud sõrmjalt lõhestunud, 3—5 hõlmaga, paljad, läikivad (metsataim).
 Sugukond sarikalised, *Umbelliferae* (*Sanicula*)
 — Õied teisiti 275
275. Õied vähemalt 1 kannusega 276

- Õied kannusteta 278
276. Õied 5 kannusega.
- Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Aquilegia*)
- Õied 1 kannusega 277
277. Õietupp üsna varakult äralangev (õied seetõttu näivalt lihtsa õiekattega). Õied raolised, vähe või rohkearvulised, kobarates.
- Sugukond punandilised, *Fumariaceae*
- Õietupp pole äralangev.
- Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae* (*Cymbalaria*)
278. Õied sarikõisikutes.
- Sugukond sarikalised, *Umbelliferae*
- Õied teisiti 279
279. Õied korvõisikutes.
- Sugukond korvõielised, *Compositae*
- Õied teisiti 280
280. Õiekatte lehed üsna varakult äralangevad (õied seetõttu ainult tolmukatega ja emakatega). Õied väga rohkearvulised, väikesed, helelillad.
- Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Thalictrum*)
- Õied teisiti 281
281. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks) 282
- Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks) 284
282. Õied tihedates nuttides.
- Sugukond roosõielised, *Rosaceae* (*Sanguisorba*)
- Õied teisiti 283
283. Õiekatte lehti 4 (valge piimmahlaga üheaastased taimed).
- Sugukond magunalised, *Papaveraceae* (*Papaver*)
- Õiekatte lehti vähemalt 5.
- Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae* (*Pulsatilla*)
284. Õiekroon liblikjas (s. o. koosneb ühest suuremast kroonlehest, purjest, kahest külgmisest kroonlehest, tiibadest ja kahest kokkukasvanud kroonlehest, laevukesest).
- Sugukond liblikõielised, *Leguminosae*

- Õiekroon pole liblikjas 285
 285. Õiekroon liitlehine 286
 — Õiekroon lahklehine 287
 286. Õiekroon kahehuuleline (sootaim).

Sugukond mailaselised, *Scrophulariaceae* (*Pedicularis*)

- Õiekroon pole kahehuuleline.

Sugukond maavitsalised, *Solanaceae* (*Solanum*)

287. Kroonlehti 4 288
 — Kroonlehti vähemalt 5 289
 288. Tupplehti 2 (valge piimmahlaga üheaastased taimed).

Sugukond magunalised, *Papaveraceae* (*Papaver*)

- Tupplehti 4.

Sugukond ristõielised, *Cruciferae*

289. Lehed kolmetised (haruldane sootaim).

Sugukond roosõielised, *Rosaceae* (*Rubus arcticus*)

- Lehed pole kolmetised 290
 290. Kroonlehed tupplehtedest väiksemad, tumepunased. Õied tavaliselt rohkearvulised, raolised, ebasarikates. Sulglehekesi alumistel lehtedel 5 või 7 (sootaim).

Sugukond roosõielised, *Rosaceae* (*Comarum*)

- Õied teisiti 291
 291. Õied üksikult, longus, määrdunudpunased. Alumised lehed katkestunultsulgjad, kanneljad (niidutaim).

Sugukond roosõielised, *Rosaceae* (*Geum rivale*)

- Õied teisiti 292
 292. Õietupp välistupega.

Sugukond kassinaerilised, *Malvaceae*

- Õietupp välistupeta.

Sugukond kurerehelised *Geraniaceae*

293. Õied tihedates nutitaolistes õsikutes, rohkearvuliselt. Katelehed õisiku alusel nahkjad, ogadega. Lehed nahkjad, ogadega, sulgjalt lõhestunud.

Sugukond sarikalised, *Umbelliferae* (*Eryngium*)

- Õied teisiti 294
294. Õied korvõisikutes.
- Sugukond korvõielised, *Compositae*
- Õied pole korvõisikutes 295
295. Õied vähemalt 1 kannusega.
- Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae*
- Õied kannusteta 296
296. Õiekroon liblikjas (s. o. koosneb ühest suuremast kroonlehest, purjest, kahest külgmisest kroonlehest, tiibadest ja kahest kokku kasvanud kroonlehest, laevukesest).
- Sugukond liblikõielised, *Leguminosae*
- Õiekroon pole liblikjas 297
297. Õiekroon lahklehine.
- Sugukond kurerehelised, *Geraniaceae* (*Geranium*)
- Õiekroon liitlehine 298
298. Õied ühekülgseis tigujalt rullunud õisikuis, raolised. Alumised lehed sulgjad, 3—6 cm laiad, rohkekarvalised (juhuslikult prahipaikadel metsistunud liik).
- Sugukond vesilehelised, *Hydrophyllaceae*
- Õied teisiti.
- Sugukond siniladvalised, *Polemoniaceae*
299. Lehed männases (kevadtained).
- Sugukond tulikalised, *Ranunculaceae*
- Lehed vastakad (vähemalt alumised) 300
300. Õied rohelised (ka kollakasrohelised) 301
- Õied pole rohelised 303
301. Õied varre tipul 5- kuni 7- õielise tiheda nutina (kevadtain).
- Sugukond muskuslillelised, *Adoxaceae*
- Õied teisiti 302
302. Õied ühesugulised (ainult tolmukatega või ainult emakatega).
- Sugukond kanepilised, *Cannabaceae*
- Õied kahe- ja ühesugulised (tolmukatega ja emakatega).
- Sugukond maltsalised, *Chenopodiaceae*

303. Õied kollased.
- Sugukond korvõielised, *Compositae* (*Bidens*)
- Õied pole kollased 304
304. Õied valged 305
- Õied pole valged 306
305. Õied aktinomorfised (väga harva metsistuv põõsasarnane püsik).
- Sugukond kuslapuulised, *Caprifoliaceae* (*Sambucus ebulus*)
- Õied sügomorfised.
- Sugukond huulõielised, *Labiatae*
306. Õied sinised.
- Sugukond huulõielised, *Labiatae*
- Õied punased (kaasa arvatud ka roosad, violetjaspunased ja lillad) 307
307. Õied väga tihedates õisikutes (nuttides, korvõisikutes) 308
- Õied teisiti 309
308. Õisikud väga rohkearvulised, väikesed, määrdundpunased.
- Sugukond korvõielised, *Compositae* (*Eupatorium*)
- Õisikud vähearvulised.
- Sugukond uniohakalised, *Dipsacaceae*
309. Õiekroon lahklehine.
- Sugukond kurerehalised, *Geraniaceae*
- Õiekroon liitlehine 310
310. Liitlehed.
- Sugukond palderjanilised, *Valerianaceae* (*Valeriana*)
- Lihtlehed 311
311. Õied väikesed, rohkearvulised, peaaegu raotud, peades, kahvatulillad. Alumised lehed sulgjalt lõhestunud, kuni 4 (harva rohkem) cm laiad, hõredakarvalised (väga haruldane tulnukas).
- Sugukond raudürdilised, *Verbenaceae*
- Õied teisiti.
- Sugukond huulõielised, *Labiatae*

312. Lehed nahkjad, igihaljad, paljad, läikivad, 5 hõlmaga. Õied rohelised, rohkearvulised, õisikuis, väga harva. Varred puutüvedel ronivad (meil tavaliselt maas).

Sugukond araliased, *Araliaceae*

- Lehed teissugused 313
 313. Puud 314
 — Põõsad 325
 314. Okaspuud 315
 — Lehtpuud 316
 315. Seeme ümbritsetud lihaka, punase, kausja rüüga.

Sugukond jugapuulised, *Taxaceae*

- Seemned käbides.

Sugukond männilised, *Pinaceae*

316. Õied ühesugulised (ainult tolmukatega või ainult emakatega) 317
 — Õied kaheksugulised (tolmukatega ja emakatega) 321
 317. Kahekojalised taimed (isas- ja emasõied asuvad eri puudel). Õied tihedas õisikutes, urbades, ilmuvad enne lehti või koos nendega.

Sugukond pajulised, *Salicaceae*

- Ühekojalised taimed (isas- ja emasõied asuvad samal puul) 318
 318. Õied ilmuvad enne lehti 319
 — Õied ilmuvad koos lehtedega või hiljem 320
 319. Isasõied pikkades rippuvates urbades.

Sugukond kaselised, *Betulaceae* (*Alnus*)

- Õied pole urbades.

Sugukond õlipuulised, *Oleaceae*

320. Lehed hõlmised.

Sugukond pöökpuulised, *Fagaceae*

- Lehed lõhestumata.

Sugukond kaselised, *Betulaceae* (*Betula*)

321. Õiekate puudub täielikult.

Sugukond õlipuulised, *Oleaceae*

- Õiekate olemas 322
 322. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks).

Sugukond jalakalised, *Ulmaceae*

- Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks) 323
323. Õied valged (mõnikord roosakad).
- Sugukond roosõielised, *Rosaceae*
- Õied rohekad 324
324. Tolmukaid 8 (10).
- Sugukond vahtralised, *Aceraceae*
- Tolmukaid vähemalt 15.
- Sugukond pärnalisid, *Tiliaceae*
325. Okaspõõsad 326
- Lehtpõõsad (kaasa arvatud ka poolpõõsad ja jässikpõõsad) 327
326. Okkad männases 3 kaupa.
- Sugukond küpressilised, *Cupressaceae*
- Okkad pole männases.
- Sugukond jugapuulised, *Taxaceae*
327. Õied ilmuvad enne lehti 328
- Õied ilmuvad koos lehtedega või hiljem 332
328. Õied ühesugulised (ainult tolmukatega või emakatega) 329
- Õied kahe- ja kolmesugulised (tolmukatega ja emakatega) 331
329. Kahekojalised taimed (isas- ja emasõied asuvad eri-põõsastel).
Õied tihedates rippuvates või püstistes õsikutes, urbades.
- Sugukond pajulised, *Salicaceae*
- Ühekojalised taimed (isas- ja emasõied asuvad samal põõsal) 330
330. Isasõied pikkades rippuvates urbades.
- Sugukond kaselised, *Betulaceae*
- Isasõied lühikestes püstistes urbades.
- Sugukond porsalised, *Myricaceae*
331. Õiekate lihtne (pole eraldunud tupeks ja krooniks). Õied lilla-
punased, raotud, enamasti 3-õielistes väga rohkearvulistes
ebasarikates.
- Sugukond näsiniinelised, *Thymelaeaceae*
- Õiekate kaheli (eraldunud tupeks ja krooniks).
- Sugukond roosõielised, *Rosaceae* (*Prunus spinosa*)
332. Liitlehed 353
- Liitlehed 333

333. Lehed lõhestunud 351
 — Lehed lõhestumata 334
 334. Lehed igihaljad 335
 — Lehed suvihaljad 338
 335. Õied sinised (poolpõõsas).

Sugukond koerakoolulised, *Apocynaceae*

- Õied pole sinised (jässikpõõsad) 336
 336. Õied valged.

Sugukond kanarbikulised, *Ericaceae*

- Õied roosad (mõnikord lillad) 337
 337. Lehed okkataolised, läikivad, väikesed, eemaldunud. Õied tavaliselt ühesugulised (ainult tolmukatega või ainult emakatega).

Sugukond kukemarjalised, *Empetraceae*

- Lehed pole okkataolised.

Sugukond kanarbikulised, *Ericaceae*

338. Lehed vahelduvad 339
 — Lehed vastakad 345
 339. Õied ühesugulised (ainult tolmukatega või ainult emakatega), urbades 340
 — Õied kaheühesugulised (tolmukatega ja emakatega) 341
 340. Kahekojalised taimed (isas- ja emasõied asuvad eri põõsastel).

Sugukond pajulised, *Salicaceae* (*Salix*)

- Ühekojalised taimed (isas- ja emasõied asuvad samal põõsal).

Sugukond kaselised, *Betulaceae* (*Betula*)

341. Õiekroon liitlehine (jässikpõõsad).

Sugukond kanarbikulised, *Ericaceae* (*Vaccinium*)

- Õiekroon lahklehine 342
 342. Õied kollased.

Sugukond kukerpuulised, *Berberidaceae*

- Õied pole kollased 343
 343. Õied roosad.

Sugukond roosõielised, *Rosaceae*

- Õied valged (mõnikord rohekasvalged) 344
 344. Õietupp kellukjas.

Sugukond türnpuulised, *Rhamnaceae* (*Rhamnus frangula*)

- Õietupp pole kellukjas.

Sugukond roosõielised, *Rosaceae*

345. Õied ühesugulised (ainult tolmukatega või ainult emakatega).
 Õied 4-tised, rohekad, hästilõhnavad, lehekaenlates õisikutes.

Sugukond türnpuulised, *Rhamnaceae* (*Rhamnus cathartica*)

- Õied kahe- ja ühesugulised (tolmukatega ja emakatega) 346
 346. Õiekroon lahklehine 347
 — Õiekroon liitlehine 349
 347. Õied kollased (väike poolpõõsas).

Sugukond kuldkannilised, *Cistaceae*

- Õied pole kollased 348
 348. Õied rohekad.

Sugukond kikkapuulised, *Celastraceae*

- Õied valged.

Sugukond kontpuulised, *Cornaceae*

349. Õied valkjad (kollakasvalged või rohekasvalged).

Sugukond kuslapuulised, *Caprifoliaceae* (*Lonicera*)

- Õied teissugused 350
 350. Õied roosad (väike poolpõõsas).

Sugukond kuslapuulised, *Caprifoliaceae* (*Linnaea*)

- Õied sinised (väike juhuslikult metsistuv poolpõõsas).

Sugukond huulõielised, *Labiatae* (*Hyssopus*)

351. Õietupp liitlehine, 5 tipmeline, kroonitaoline. Õied raolised, üksikult, kahekaupa või kobarates, rohekad, kollakad või punakad. Lehed sõrmjalt lõhestunud, 3—5 hõlmaga, karvased või paljad.

Sugukond kivirikulised, *Saxifragaceae* (*Ribes*)

- Õied teisiti . . . . . 352.
352. Õiekroon lahklehine.

Sugukond roosõielised, *Rosaceae*

- Õiekroon liitlehine.

Sugukond kuslapuulised, *Caprifoliaceae* (*Viburnum*)

353. Õiekroon lahklehine.

Sugukond roosõielised, *Rosaceae*

- Õiekroon liitlehine.

Sugukond kuslapuulised, *Caprifoliaceae* (*Sambucus*)

A

24512

52577